

[Statsministeren]

heden i Vesteuropa er desværre, det er vores fælles problem, også steget i de senere år, og ejendommeligt nok – eller er det ejendommeligt? – uanset om man i de enkelte lande har socialdemokratiske eller borgerlige regeringer. I 1982 var der i de otte lande, jeg nævnte, en arbejdsløshed på 10,2 millioner mennesker, en tragedie, men i 1989 var der 11,2 millioner ledige, altså en stigning på 1 million. Siden 1982 har der for resten kun været tre lande i EF, som havde lavere arbejdsløshed end Danmark, nemlig Luxembourg, Vesttyskland og Portugal.

Men, siger hr. Svend Auken så i dag, nu er arbejdsløsheden faldende i Vesteuropa. Det er ikke helt forkert. Der er en let tendens til det, og lad os glæde os over det, den skal vi forstærke. I de otte lande var ledigheden i denne sommer ca. 200.000 lavere end året før, men jeg må gøre opmærksom på, at det altså desværre kun svarer til et fald i den europæiske ledighedsprocent på 0,17, og det er jo ikke et udtryk for en forrygende højkonjunktur.

Beskæftigelsesfremskningen i Danmark har ikke været svagere end i det øvrige Europa. I Danmark er beskæftigelsen fra 1982 til 1989 – og må jeg lige føje til i en parentes, at jeg ikke er tilfreds, jeg synes ikke, det er noget, vi skal prale af, for det har vi bestemt ikke grund til – steget med 5,2 pct., og beskæftigelsen er det antal mennesker, der er i arbejde. Men i de otte andre lande, som er helt dominerende i Vesteuropa, er beskæftigelsen kun steget med 3,8 pct., og jeg ser for ikke at yppe kivi ganske bort fra det forkætrede konservative England, hvor stigningen kun har været på 1,5 pct. Lad os glemme det.

Hos mig sætter disse tal nogle tanker i sving. Jeg er ikke så meget ekspert som arbejdsministeren eller som mange andre her i salen, som dagligt beskæftiger sig med arbejdsmarkedets forhold og sidder i Arbejdsmarkedsudvalget, men min tanke er den, at jeg tror, vi helt og fuldt må forstå betydningen af, at arbejdsløshedsproblemet hos os – det kan være, det er det samme hos de andre – men i hvert fald hos os i de senere år har fået en helt anden karakter, end det havde for 10, 20 eller 30 år siden, og man kan slet ikke bekæmpe arbejdsløsheden, som man forgæves forsøgte i 1970'erne for det første igennem en slækket finanspolitik og for det andet ved at øge og øge og øge den offentlige sektors omfang. Det duede ikke.

Hvad mener jeg med, at problemet har en anden karakter? Jeg mener, at der på vores virksomheder i dag praktisk talt er ingen, som efterspørger ukvalificeret, uuddannet arbejdskraft, selv om den med et dårligt udtryk kaldes billig. For 30 år siden var det noget andet. Da ville man gerne have en hel masse medarbejdere til en lav timeløn, som kunne betjene nogle koste, nogle skovle og al den slags. Det findes ikke mere. Der er ikke mange virksomheder i dag, som vil ansætte uuddannet, dårligt kvalificeret arbejdskraft, selv om det er til en forholdsvis lav timetakst, for de kan ikke finde en plads i virksomhederne under vore nye produktionsvilkår, og det har sin forklaring i, at næsten alle virksomheder, også dem, der engang var manuelt betonede, i dag har stabe af medarbejdere, som på en eller anden måde er meget højt uddannede. Selv de enkleste arbejdsfunktioner i vore dages teknisk komplicerede produktionsproces kræver uddannelse.

Her mener jeg, at vores store strukturproblem ligger, og det er også det, jeg håber der vil være god vilje både hos arbejdsmarkedets parter og Folketingets partier til at tage fat på i de kommende måneder, for om vi solidt og holdbart skal bringe arbejdsløsheden væsentligt ned, afhænger af, om vi kan give de mange mennesker, der i dag er ledige, bedre kvalifikationer til de job, hvor man efterspørger arbejdskraft i vores komplicerede moderne samfund.

Så må jeg vende mig til de firepartsdrøftelser, som nu er i gang. Inden Folketinget tog på sommerferie, gennemførte vi en række initiativer med henblik på aktivering af de unge. Der var mange nyttige ting om lære- og praktikpladser, om ungdomsydelse og meget andet. Vi kan ikke være sikre på, at det hele er på vej til at lykkes, som vi håber. Vi skal gøre status over det, og vi, der lavede forliget i foråret, har helt bestemt sammen en forpligtelse til at følge det op. Det ville være skrækkeligt, hvis det ikke lykkedes.

I august iværksatte vi så anden fase af arbejdet med at udvide aktiverings- og uddannelsesindsatsen og afhjælpe de alvorlige strukturproblemer på arbejdsmarkedet. Jeg strejfede dem for et øjeblik siden meget generelt.

Dette fase 2-udvalg, som nedsattes, tog fat på at kulegrave det komplicerede område, og netop i disse dage er man vist inde i en afsluttende fase. I kommissoriet bad vi udvalget om at kulegrave problemerne. Det er regeringens håb og